

17.3.2011

Kuntayhteistyö-teemaryhmä

Tampereen kaupunkiseudun neuvotteluhuone

9.00	Avaus ja katsaus teemaan. Kimmo Kurunmäki
9.20	Elinkeinoelämän rooli seudullisessa MAL-suunnittelussa -selvityksen tulokset. Jani Hanhijärvi Kommenttipuheenvuoro. Kotkan-Haminan seutu Keskustelu elinkeinoselvityksen jatkotarpeista
10.30	Sidosryhmät Tampereen kaupunkiseudun rakennemallityössä. Tutkimuspäällikkö Jari Kolehmainen, Tampereen yliopisto STRASI, Alueidenkäytön strateginen ohjaaminen, loppuraportin esittely. Matti Laitio/Olli Maijala, ympäristöministeriö
11.15	Lounas
12.00	Työpaja vuorovaikutuksen kehittämiseksi seudullisessa suunnittelussa: tarpeet selvityshankkeelle
13.00	Työpajan purku ja jatkotoimet
14.00	Tilaisuuden päätös

1. Katsaus teemaan: power point

2. Elinkeinoelämän rooli seudullisessa suunnittelussa, Jani Hanhijärvi: power point

Keskustelua

- Lahden seudulla laadittiin yksi ensimmäisistä rakennemalleista, jossa mm. *osaamisen maankäytön* näkökulma, jota nyt ollaan viemässä pidemmälle ja konkreettisemmaksi. Lahden seudulla on meneillään myös yritysvaikutusten arvioinnin pilotointi (kontakti Outi Hongisto, Päijät-Hämeen Yrittäjät).
- Yritysvaikutuksista oli enemmän tai vähemmän puhetta jokaisella selvityksen seudulla.
- Seudullisesti on enemmän laadittu elinkeinostrategioita. MAL on tullut mukaan vasta myöhemmin, eikä MALin ja elinkeinoelämän vuorovaikutukseen ole vielä syntynyt vakiintunutta seudullista alustaa.

3. Kommenttipuheenvuoro, Pauli Korkiakoski, Cursor Oy (Kotkan-Haminan seutu): Etelä-Kymenlaakson työpaikka-alueiden selvitys, power point

Keskustelua

- Yritysmailman ja maankäytön suunnittelun erilaiset aikajänteet, miten ratkaista?
- Mahdollisuus aikajänteiden yhteensovittamiseen neuvottelujen, sovittelun ja yhteisymmärryksen kautta. Onnistumiset ruokkivat onnistumisia. Osapuolten toimintatapojen tuntemus parantaa mahdollisuuksia eri aikajänteistä huolimatta.
- Miten voidaan huomioida aikaikkunat niin, että asiat saadaan liikkeelle? Etenkin tilanteissa, joissa paine asian edistämiseen tulee ylhäältä/ulkopuolelta, ja siksi saatava liikkeelle, vaikka tilanne seudulla on mahdoton?
- Mikä on rakennemallien/-suunnitelmien rooli yleensä: ollaanko viemässä oikeusvaikutuksetonta ja ei-sitovaa välinettä raskaampaan suuntaan liittämällä laajat vaikutustenarvioinnit ja vuorovaikutusprosessit? Helpottaako ei-sitovassa vaiheessa käytävä vuorovaikutus sitovaa vaihetta (kuntakaavoitusta)? Millaiseksi rakennemallien ja rakennesuunnitelmien rooli on muotoutumassa?

- Strateginen suunnittelu on tärkeää, koska saadaan isoja linjoja joista on pakko sopia, mutta jättää vapauksia yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Saadaan sopiva määrä lukkoon lyötyjä asioita, muilta osin jätetään avoimemmaksi, jotta tilanteisiin voidaan reagoida (esim. elinkeinoelämän tarpeet).
- Sitä nopeampaa on kaavoitus ja sitä paremmin voidaan reagoida tilanteisiin, mitä enemmän/laadukkaampaa strategista suunnittelua on takana.

4. Sidosryhmät Tampereen kaupunkiseudun rakennemallityössä, Jari Kolehmainen, power point

Kolehmainen:

- Haettiin sitoutumisen paikkoja ja mahdollisuuksia rakennesuunnitelmatyöhön
- Ketään ei voi sitouttaa väkisin, sitoutuminen tulee tiedon ja osallisuuden kautta, osallistumiselle tulee olla tarve ja motivaatio,
- Henkilökohtaisilla yhteydenotoilla onnistuu usein alkukiinnostuksen herättäminen
- Yhteisymmärryksen saarekkeet, ”näistä ainakin päästävä yhteisymmärrykseen”
- Rakennesuunnittelun sidosryhmätyöpajat pidettiin siinä vaiheessa kun tavoitteet rakennesuunnitelmatyölle oli lyöty lukkoon ja vaihtoehdot toteutukselle oli olemassa → viimeisin vaihe saada sidosryhmien sitoutumista.
- Rakennesuunnitelma = elinvoima-asiakirja, intressejä yhteen sovittava, rajaesine johon eri toimijat voivat liittyä omista kulmistaan
- mikä on rakennesuunnitelman identiteetti? Miten kytkeytyy arkeen? Seudullisen tonttitarjonnan kautta? Uusien asuinalueiden toteuttamisena?
- Osallistuminen ja vaikuttavuus täytyy ”siilata”: miksi nostaisi yhtä (yrittäjä)toimijaa muiden yläpuolelle?
- Sitoutumista edistävät vertaiskontrolli, konkreettiset suunnitelmat ja lyhyen aikavälin tavoitteet.
- Kuinka pitää prosessi hengissä, kuinka institutionalisoida prosessi ”tappamatta” sitä?

Keskustelua

- Usein pelko kuntaliitoksista ajaa kuntien edustajia yhteistyöhön. Tällaisessa tilanteessa panostetaan mieluummin riittävän kuntayhteistyön toteuttamiseen kuin yhteistyöhön elinkeinoelämän suuntaan.

5. STRASI, loppuraportin esittely, Olli Maijala, power point

Poimintoja esityksestä:

- Taustalla 2 huolta: että tehtäisiin tietoisemmin strategisia linjauksia, ja missä määrin MRL:n mukaiset kaavat voivat toimia, mikä niiden rooli on.
- Strateginen maankäytön ohjaus käsittää maapolitiikan, maankäytön suunnittelun, toteutuksen ajoituksen ja toteutuksen. Strategisuuteen liittyvät tietoisesti tehdyt linjanvedot, valinnat ja toteuttamispolut.
- Tietopohja ja sitoutuminen tärkeitä tekijöitä. Mikä on tarvittavan tiedon laajuus? Mikä on tärkeää tiedon esittämisessä? Käyttökelpoisuus valintatilanteessa, pelkistys, havainnollisuus, yhteys perusdataan...
- Sitoutuminen: prosessin alkuun pitää panostaa → yhteinen tehtävä/ongelma.

TYÖPAJA: teeman jatkotoimet, Elinkeinoelämä-selvityksen tulosten hyödyntäminen

Olisiko selvityksessä hahmoteltu vuorovaikutusprosessin ideaalimalli (Kotkan-Haminan elinkeinostrategian pohjalta) toimiva käytännössä? ÷ pilotointi valitussa MAL-hankkeessa?

Haluavatko elinkeinoelämän edustajat vaikuttaa elinkeinostrategian kautta? Mitä reittiä he itse ratkaisisivat ideaalitulanteessa vaikuttamisen? MAL osaksi seudullista elinkeinostrategiatyötä? Mitkä ovat vuorovaikutuksen oikeasti toimivat keinot? Vrt. Växjö, Portland.

Voidaanko vedota toimeenpanovaiheessa strategiaan / edeltäneeseen suunnitelmaan ("tämä on jo linjattu"), ellei siinä ole ollut osallistumista?

Elinkeinoelämä mukaan prosessin suunnitteluun, menettelytapojen valintaan?

Osaamisen maankäyttö (Lahden seutu) verkoston parissa esiteltäväksi ÷ sovellettavuus muillakin seuduilla? Ks. Lahden kaupunkiseudun rakennemalli 2040, s. 13-16: http://www.paijathame.fi/easydata/customers/paijathame/files/ph_liitto/maka/tiedostot/rakennemalli/rakennemalli2040.pdf. Osaamisen maankäyttö -näkökulmaa ollaan kehittämässä eteenpäin.

Hämeenlinnan asumiskaupunki-hanke hyvä malli: sopivasti tartuttavaa materiaalia, paikallinen media saatiin mukaan.

Nykyään vaikuttaminen on usein kaavakohtaista. Voisiko olla esim. asuinaluekohtaista / kaupunginosakohtaista ja koskea laajempia asioita kuin kaavassa määrättäviä, kuten rakennemallin/-suunnitelman toteuttamista, asumisen kehittämistä, palveluja... Esimerkiksi Tampereen Alvari-tyyppinen alueellinen vaikuttamisfoorumi voisi toimia. <http://www.tampere.fi/tampereinfo/osallistuminen/alvari.html>

Jatko:

1. Vuorovaikutusprosessin mallin ja yritysroolin pilotointi: soveltamishankkeen kartoittaminen käyntiin, sitten tarkempi pilotointisuunnitelma. Pilotointiin toivotaan mukaan osallistujiksi, seuraajiksi, motivaattoreiksi myös pilottikohteen ulkopuolisia kaupunkiseutuja!

2. Rakennetaan malli/malleja kansalaisvaikuttamisen prosessista seudulliseen suunnitteluun ja toteutukseen. Tämän osalta tunnustelemme ensin Tampereen kaupunkiseudun tilannetta (rakennesuunnitelman toteuttaminen ja Tampereen Alvari-toiminnan kytkeminen) ja kehittelemme sen pohjalta verkoston toimenpiteeksi.

3. Elinkeinoelämän rooli -selvitys

- tulee painosta JoukkOKOhtaukseen
- keskustellaan verkoston sisällä (mal-asiantuntijoiden reflektio)
- pyydetään lausunnot keskustaupparakamarilta ja EK:lta (elinkeinoelämän reflektio) ÷ verkoston koordinaatio hoitaa lausuntokierroksen yhdessä TEMin kanssa
- kootaan tiedot ja ajatukset jatkotyöstölle ÷ mahd. jatkoselvityksen käynnistäminen kuluvan vuoden aikana

Osallistujat:

17.3.2011

Nimi	Seutu/Organisaatio
Alho, Olli	TEM
Berg, Harry	Ympäristöministeriö
Graf, Aulikki	Tampereen kaupunkiseutu
Gustafsson, Mia	Pietarsaaren seutu/ Concordia
Hovi, Christina	Turun kaupunki/ Ympäristö- ja kaavoitusvirasto
Kolehmainen, Jari	Tampereen yo
Korkiakoski, Pauli	Kotka-Hamina
Koskela, Raimo	Etelä-Pirkanmaa/Valkeakosken Seudun Kehitys Oy
Kurunmäki, Kimmo	Tampereen kaupunkiseutu
Maijala, Olli	Ympäristöministeriö
Nurminen, Päivi	Tampereen kaupunkiseutu
Uusivuori, Marja	Tampereen kaupunkiseutu
Vesanen, Pertti	Lahti / Teky
Hanhijärvi, Jani	Tampereen kaupunkiseutu